

Άπνοια, Υποξική Προπόνηση και Αθλητική Απόδοση με έμφαση στην Κολύμβηση

Σύλβια Κωνσταντινίδου
Διδακτορική Φοιτήτρια

Σχολή Επιστημών Φυσικής
Αγωγής & Αθλητισμού
ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

E-mail:

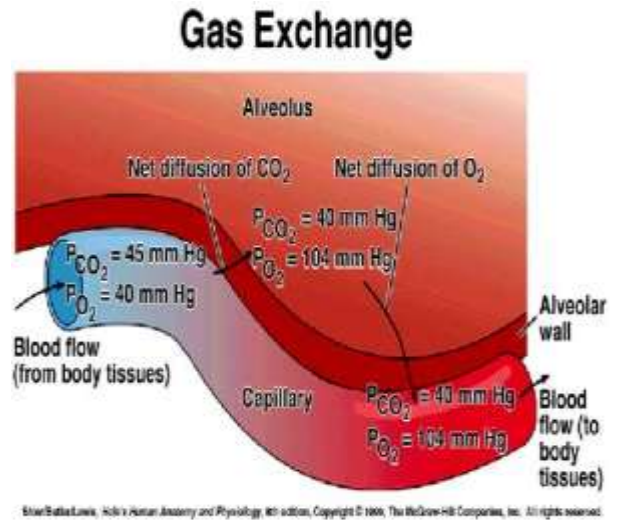
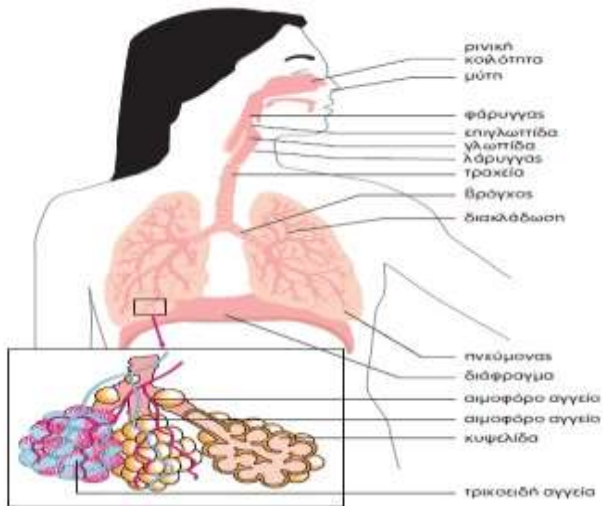
sylvia_konst@phed.uoa.gr

Εισαγωγή

- Η αναπνοή στον άνθρωπο
- Ορολογίες: άπνοια, υποξία & υποξαιμία
- Άπνοια και Υποξική Προπόνηση
- Προπόνηση Άπνοιας: βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προσαρμογές
- Άπνοια και κολυμβητική απόδοση
- Σύνοψη - Συμπεράσματα

Η αναπνοή στον άνθρωπο

Κωνσταντίνου Σ.

3

Υποξία ή Υποξαιμία;

- **Υποξία** είναι η έλλειψη οξυγόνου (O_2) λόγω πτώσης της μερικής πίεσης του οξυγόνου (P_{O_2}) στον αέρα του περιβάλλοντος

Αίτια:

- πτώση της βαρομετρικής πίεσης ($P_b < 760 \text{ mmHg}$) - μειωμένη P_{O_2} →
Αρα, υποξικό περιβάλλον

Νόμος του Boyle: «σε σταθερή θερμοκρασία ο όγκος κάθε αερίου είναι αντιστρόφως ανάλογος με την πίεση του»

Όσο αυξάνεται το υψόμετρο, αυξάνεται ο όγκος των αερίων λόγω:

1. πτώσης της βαρομετρικής πίεσης π.χ. Έβερεστ 9000μ ~ 250 mmHg
2. πτώσης της μερικής πίεσης των αερίων →

Λιγότερο O_2 ανά λίτρο αέρα – ΠΡΟΣΟΧΗ! οι αναλογίες των αερίων παραμένουν σταθερές

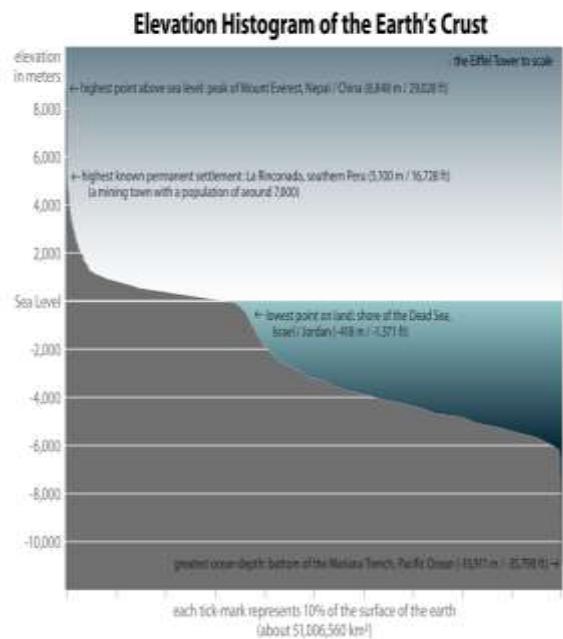
Κωνσταντίνου Σ.

4

Υποξία ή Υποξαιμία;

- Υποξία είναι η ανεπάρκεια O_2 στο αίμα και στους ιστούς
- Είναι αποτέλεσμα της πτώσης της P_{O_2} η οποία περιορίζει την παρουσία O_2 στους πνεύμονες
- Είναι πιθανόν κάποιος να είναι σε κατάσταση υποξίας ενώ η P_{O_2} να είναι υψηλή

Κωνσταντινίδου Σ.

5

Υποξία ή Υποξαιμία;

- Υποξαιμία είναι η χαμηλή συγκέντρωση O_2 στο αρτηριακό αίμα
  - Η υποξαιμία αφορά αίτιο πρόκλησης υποξίας
- Άτομα υγιή βιώνουν συνθήκες υποξίας:

- Σε υψόμετρο
- Μέσω εισπνοής μείγματος αερίων με χαμηλή περιεκτικότητα σε O_2 π.χ. δύτες

Wilmore & Costill, (2006:338)

Κωνσταντινίδου Σ.

6

Υποξία και Έρευνα

- Προσομοίωση συνθηκών υψομέτρου (Pb 460 mmHg) στο επίπεδο της θάλασσας (Pb= 760 mmHg)
- Χρήση αερίου με αναλογία O₂ 12.67%
(460 x 20.93% / 760 = 12.67%)
- Αντίστοιχο για υψόμετρο περίπου 4,500μ
- Έρευνα και προπονητικά προγράμματα π.χ. υποξικά δωμάτια

Κωνσταντινίδου Σ.

7

Υποξία και Άπνοια

- Η υποξία ορίζεται ως ο συνδυασμός χαμηλής βαρομετρικής πίεσης (Pb) ή/και μειωμένο κλάσμα O₂ →
- Η ελάττωση της P_{O₂} < 150 mmHg

Millet et al. (2012)

- Υποξία είναι η μείωση του O₂ στον οργανισμό ανεξάρτητα από τις αλλαγές στη Pb

Semenza (2009)

↪ Η **άπνοια** συνιστά μια μορφή υποξικής κατάστασης

Κωνσταντινίδου Σ.

8

Προπόνηση Άπνοιας

- Η άπνοια είναι προπονήσιμη
- Αύξηση στη διάρκεια της άπνοιας
- Εντονότερο **Καταδυτικό Αντανακλαστικό**
- Υψηλότερη αύξηση της **αιμοσφαιρίνης** σε δύτες vs σκιέρ και στην ομάδα ελέγχου
- Οι αιματολογικές αλλαγές χάνονται σε 10'
- Αυξημένη διάρκεια άπνοιας στους δύτες
- Η προπόνηση άπνοιας προσδίδει ανοχή σε καταστάσεις υποξίας

Schagatay et al. (2000)

Richardson et al. (2005)

Joulia et al. (2009)

Κωνσταντινίδου Σ.

9

Προπόνηση Άπνοιας: Μακροπρόθεσμες Προσαρμογές

- Αύξηση μιτοχονδρίων, τριχοειδών αγγείων και αερόβιων ενζύμων
- Αύξηση στην VO_{2max}
- Αύξηση κορεσμού O_2
- Αύξηση στα αποθέματα μυϊκού γλυκογόνου

Νικολόπουλος (2006: 387)

Lemaitre et al. (2009)

Κωνσταντινίδου Σ.

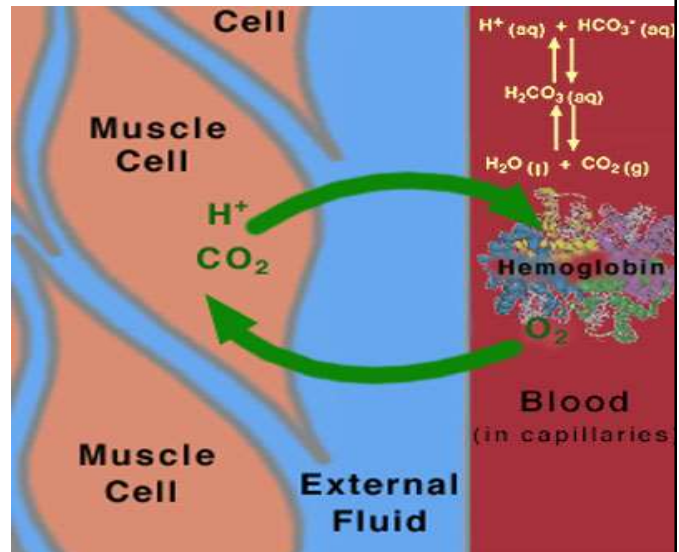
10

Προπόνηση Άπνοιας: Μακροπρόθεσμες Προσαρμογές

Μετά από άπνοια

- Μείωση στην οξέωση του αίματος
- Μείωση του οξειδωτικού στρες
- Η καθυστέρηση στην οξέωση κατά την άσκηση μπορεί να επηρεάσει θετικά την απόδοση

Julia et al. (2002; 2003)

Κωνσταντινίδου Σ.

11

Προπόνηση Άπνοιας: Μακροπρόθεσμες Προσαρμογές

- Οι προπονημένοι δύτες έχουν μεγαλύτερους πνεύμονες
- Η προπόνηση άπνοιας βελτιώνει την **απόδοση των αναπνευστικών μυών**
- Καθυστερεί την κόπωση σε παρατεταμένη και μέγιστη άσκηση

Nygren-Bonnier et al. (2007)

- Οι ελίτ δύτες αναπτύσσουν προστατευτικούς μηχανισμούς ενάντια στην υποξία και
- Μηχανισμούς **μείωσης συνολικής κατανάλωσης O₂**

Lemaitre et al. (2009)

Κωνσταντινίδου Σ.

12

Προπόνηση Άπνοιας: Μακροπρόθεσμες Προσαρμογές

- Η παρατεταμένη έκθεση σε *υποβαρική υποξία* οδηγεί σε αύξηση των τριχοειδών αγγείων στον εγκέφαλο **Ανοχή στην υποξία**
Chavez et al. (2000)
- Υποξική προσαρμογή: υψηλότερη κυκλοφορία αίματος στον εγκέφαλο σε δύτες και εντονότερο **Καταδυτικό Αντανακλαστικό**
Julia et al. (2009)
- Υποξική Προσαρμογή: προστασία ενάντια σε υποξία για 1 με 2 ημέρες
Sharp et al. (2004)

Κωνσταντινίδου Σ.

13

Υποξική Προπόνηση και Κολυμβητική Απόδοση

Βελτίωση τεχνικής στην κολύμβηση

- Μείωση στη συχνότητα χεριάς
- Αύξηση στο μήκος χεριάς
- Βελτίωση στο συντονισμό
- Καλύτερο «γλίστρημα» στο νερό
Lemaitre et al. (2009)
- Πιθανή βελτίωση απόδοσης κολυμβητών σε πλατό
Strzala et al. (2011)

Κωνσταντινίδου Σ.

14

Σύνοψη - Συμπεράσματα

Η προπόνηση άπνοιας επιφέρει προσαρμογές σε φυσιολογικές παραμέτρους οι οποίες δυνητικά μπορούν να έχουν **θετική επίδραση στην αθλητική απόδοση και ειδικότερα σε αγωνίσματα του νερού:**

- Αύξηση στον όγκο των πνευμόνων & στην απόδοση των αναπνευστικών μυών
- Καθυστερημένη κόπωση σε παρατεταμένη και μέγιστη άσκηση
- Καθυστερημένη οξέωση αίματος και αυξημένη χημειοευαισθησία
- **Αύξηση στην VO_{2max}**
- Ανοχή σε υποξία και φυσικά...
- Αυξημένη διάρκεια άπνοιας!

Κωνσταντινίδου Σ.

15

Καλές Προπονήσεις!

